

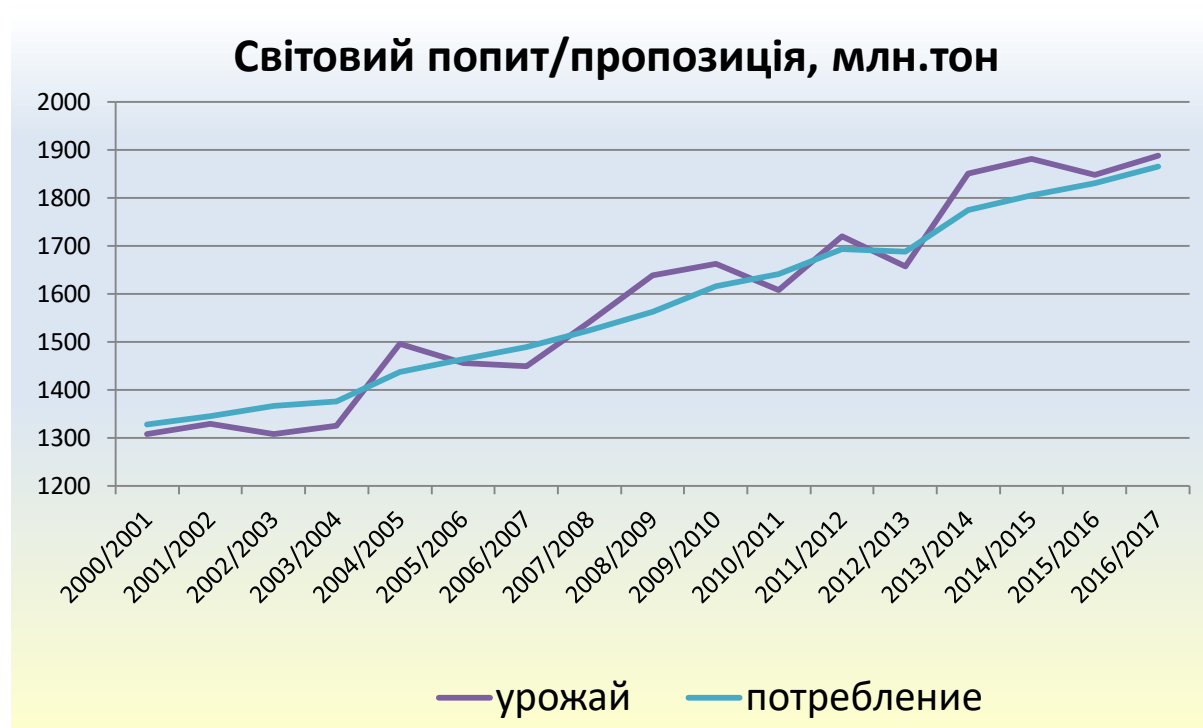
Сільське господарство: можливості виходу на зовнішні ринки

Ольга Мозгова
УкрАгроКонсалт

Сільське господарство – експортна галузь №1 в Україні

- Частка агросектору в загальному експорті України в 2015 році склала 38%, а за 1 півріччя 2016 року - 40,8%. .
- В 2015 році отримано рекордне зовнішньоторгове сальдо по аграрній продукції - +11 млрд долл. США.
- Аграрна продукція з України постачається в більш ніж 190 країн світу
- Відкриті нові ринки збуту для всіх видів агропродукції
- Зростає частка експорту продуктів переробки (олія, борошно, м'ясомолочні продукти, плодоягідна продукція та інше)

Тенденції аграрного ринку

На світовому ринку спостерігається перевиробництво зерна. Причина банально проста: виробництво зростає швидше, ніж платіжездатне споживання.

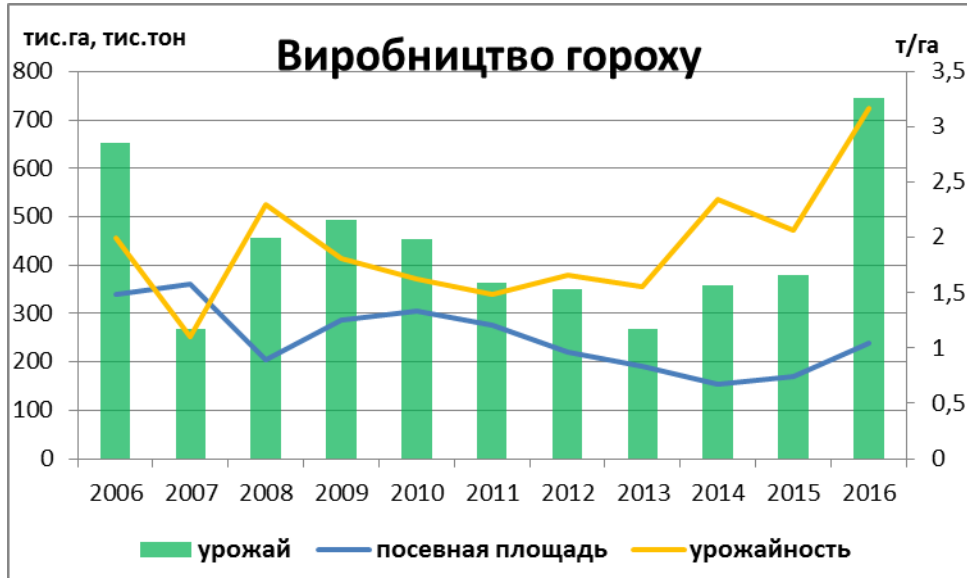
Тенденції зернового ринку

На ринку зерна та олійних для виробника спостерігаються негативні тенденції. Ідеальна погода = найбільш низькі ціни на зерно та олію за останні 6-7 років.

Урожай 2016/17 МР очікується на рівні 63 млн т, експорт - 41 млн т (↑ 6%)

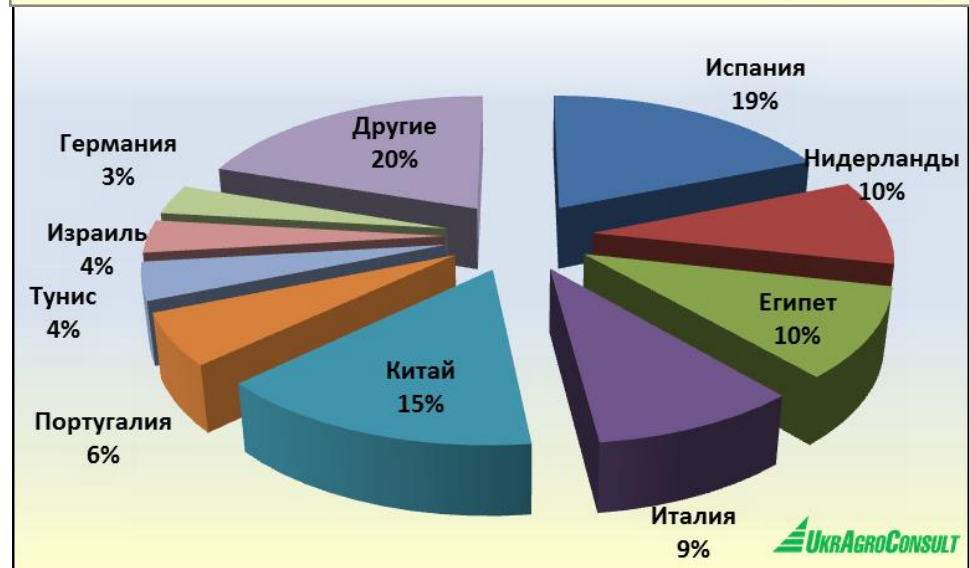
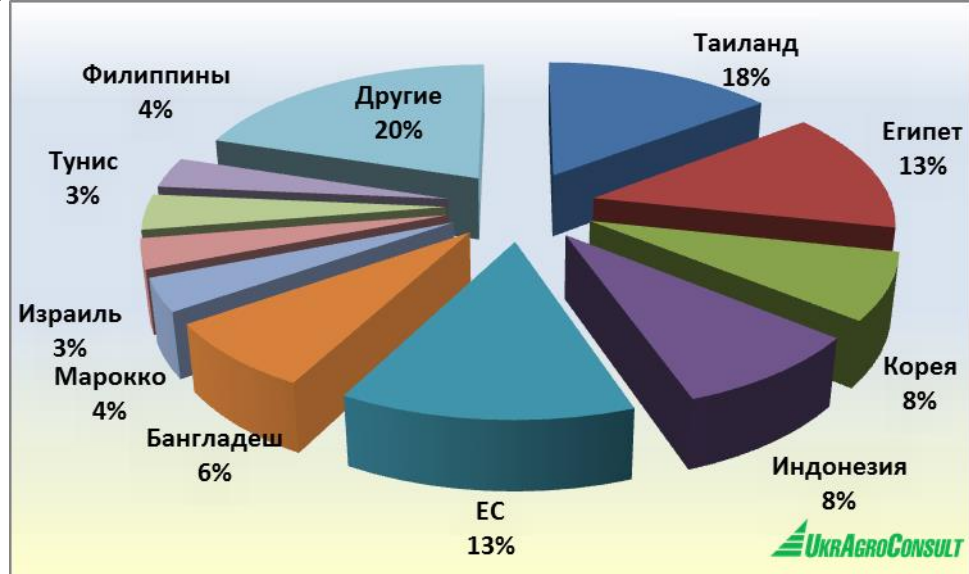

Виробництво гороху – найбільше за останні 10 років.

- Сприятливі погодні умови.
 - - Рентабельна культура.
- Ціна на горох в липні 280долл ФОБ порівняно з, наприклад, пшеницею 165 долл ФОБ.
- Попит з боку Індії, Пакистану, Туреччини

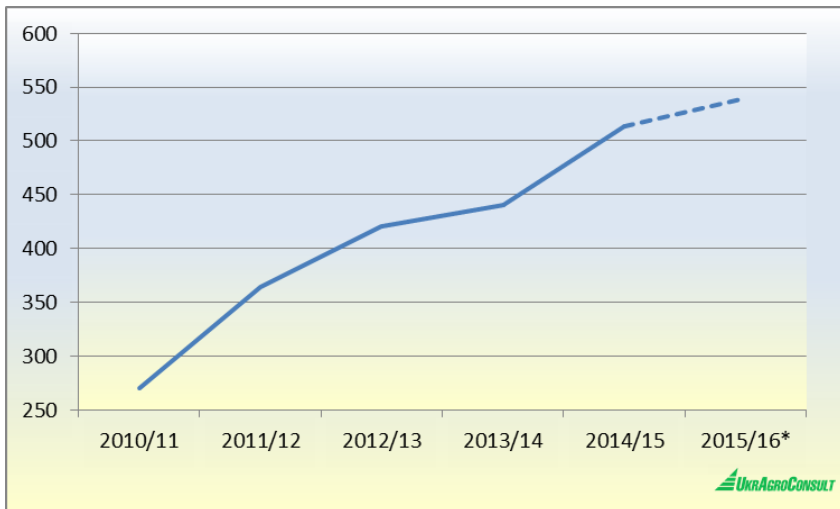
Тенденції аграрного ринку

- Зростання обсягів світового виробництва, в т.ч. і за рахунок України посилює конкуренцію на зерновому ринку, що потребує пошуку альтернативних ринків збуту.
- Географія експорту понад 100 країн світу.
- Основні напрямки експорту пшениці – Північна Африка і Близький Схід, Збільшуються поставки в Азію і Африку, наприклад, в Тайланд.
- Одна з ключових причин – підвищення попиту на продовольчу пшеницю середньої якості.
- Основний напрямки експорту кукурудзи- ЕС, Близький Схід.
- Китай – стратегічно важливий крок з огляду на велику ємність ринку.

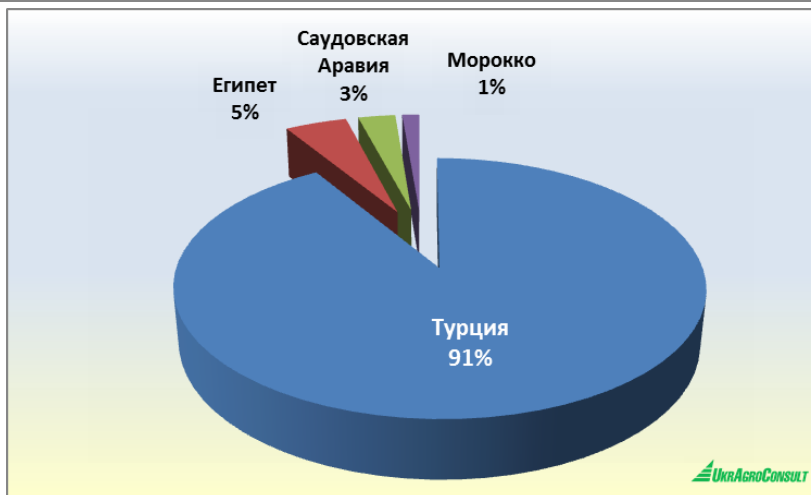
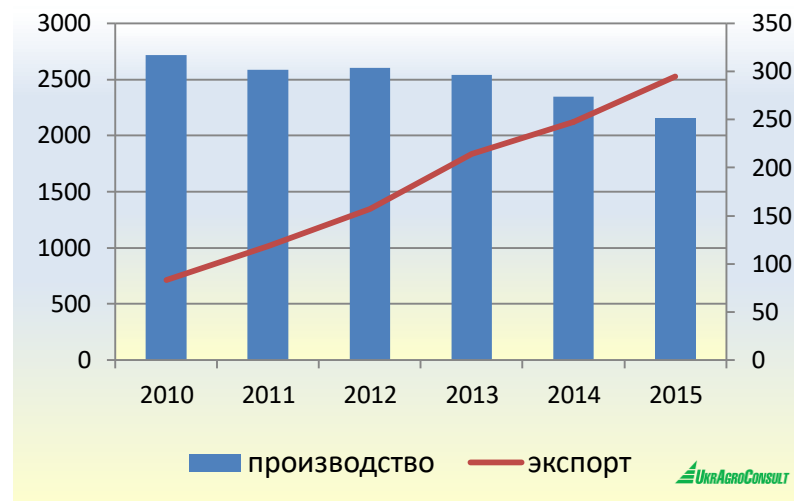

Тенденції аграрного ринку

Висівки

Борошно

Україна розширює ринки збуту продуктів переробки зерна. Зростання експорту борошна при скороченні виробництва. Активний експорт висівок. Однак ці показники далекі від олійних культур.

Тенденції аграрного ринку

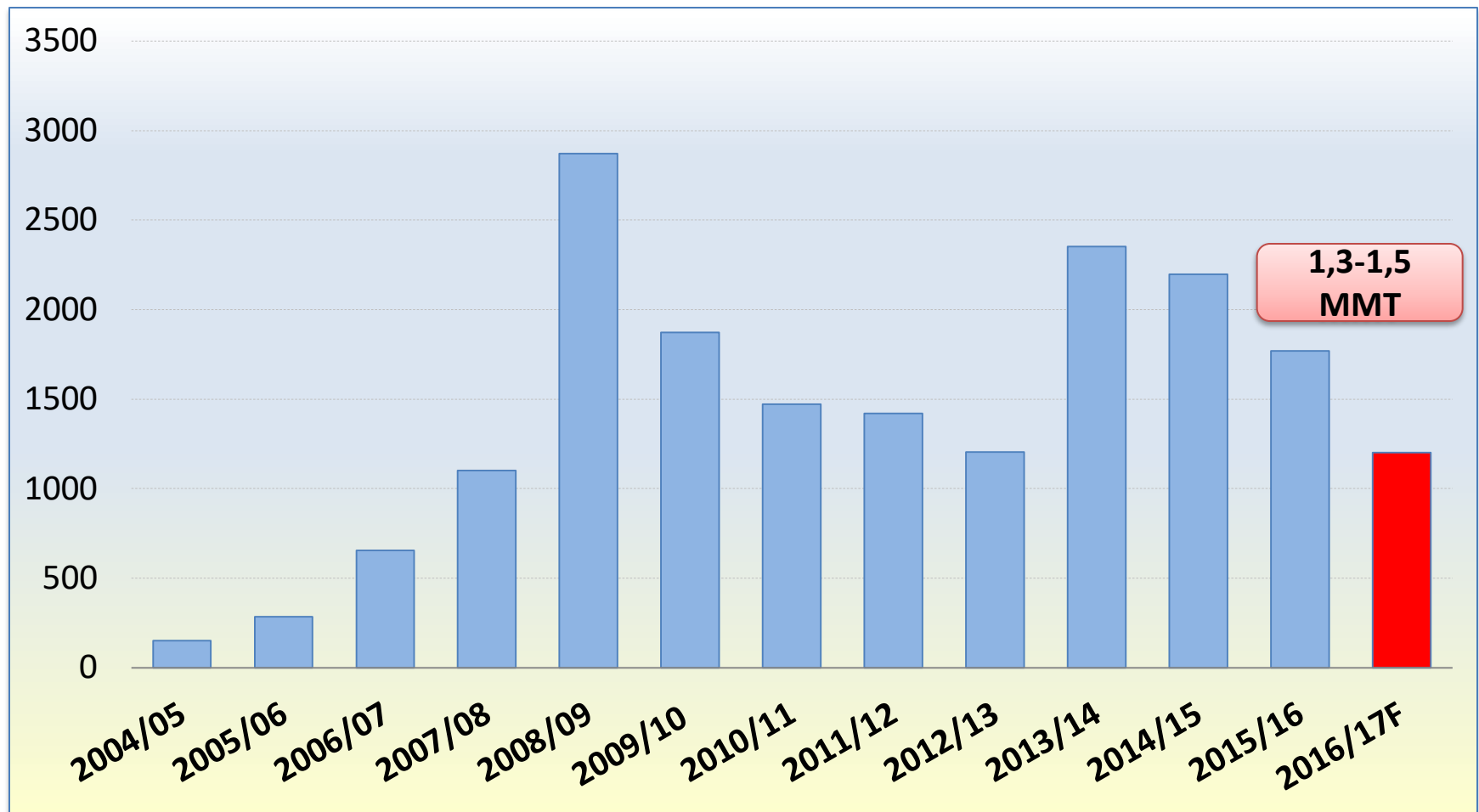
Частка внутрішньої переробки урожаю, %

			
2014/15	97,6	12,1	25,8
2015/16	98,8 ↑	19,8 ↑	33,1 ↑

Внутрішня переробка зернових складає близько 10%

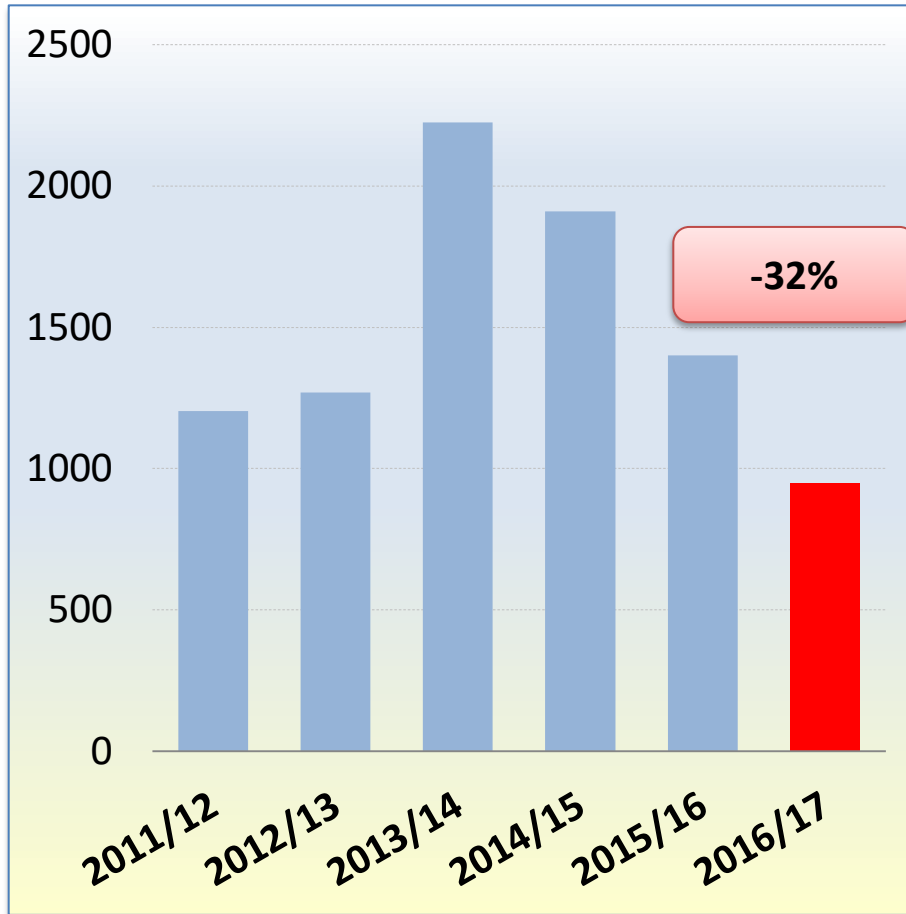
Тенденції аграрного ринку

Україна: Прогноз урожаю рапсу, тис. т

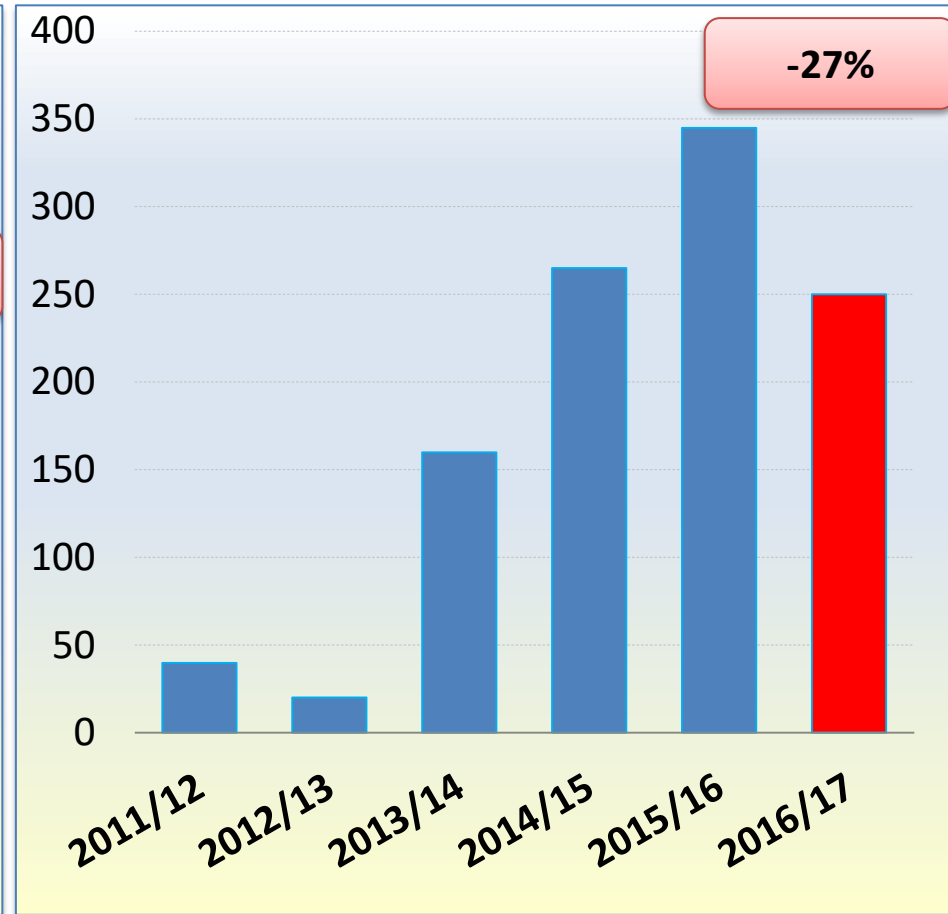

Тенденції аграрного ринку

Експорт рапсу, тис.т

Переробка рапсу, тис.т

Тенденції аграрного ринку

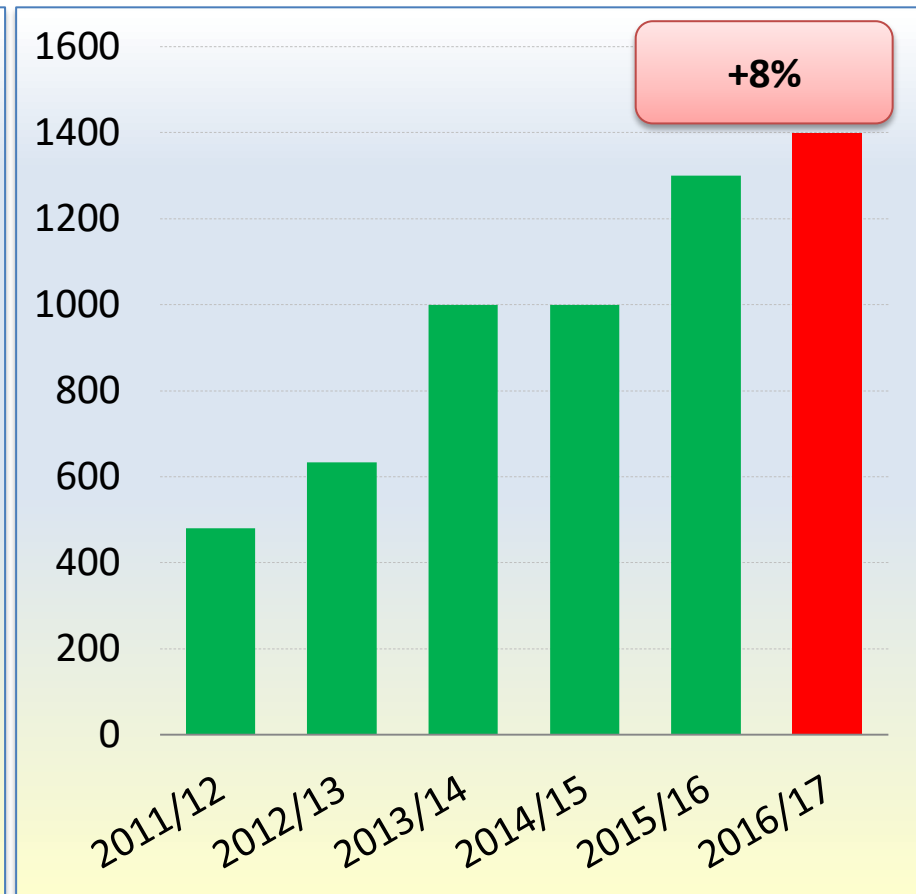
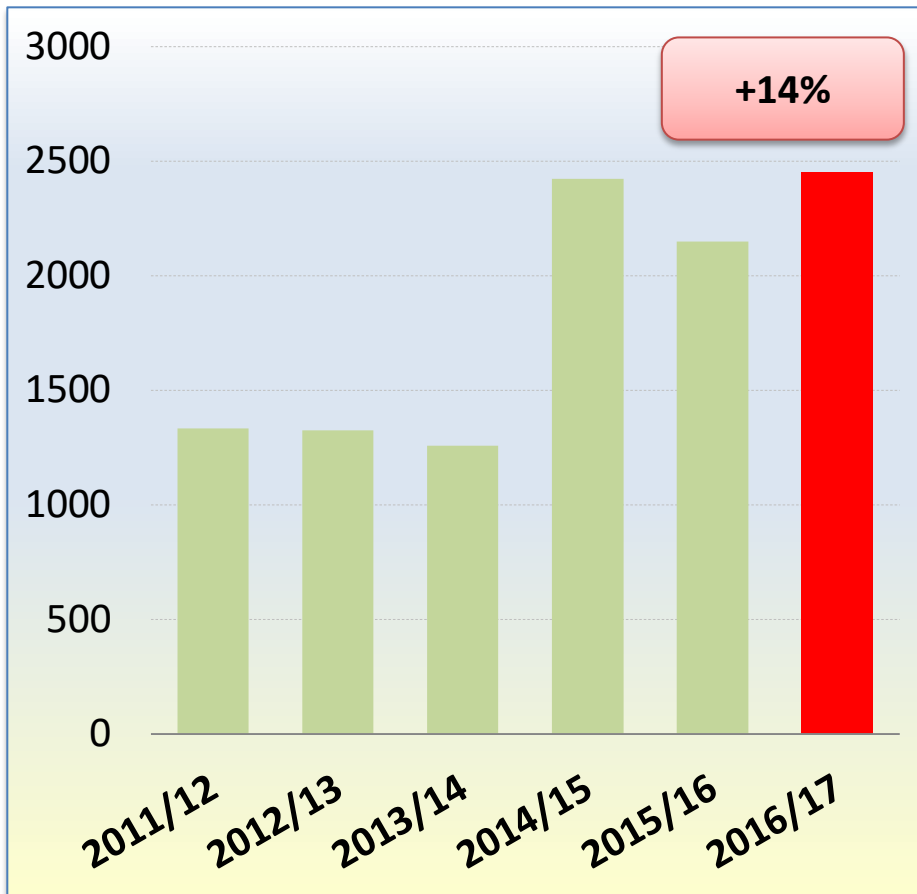
Україна: Прогноз урожаю сої, тис. т

Тенденції аграрного ринку

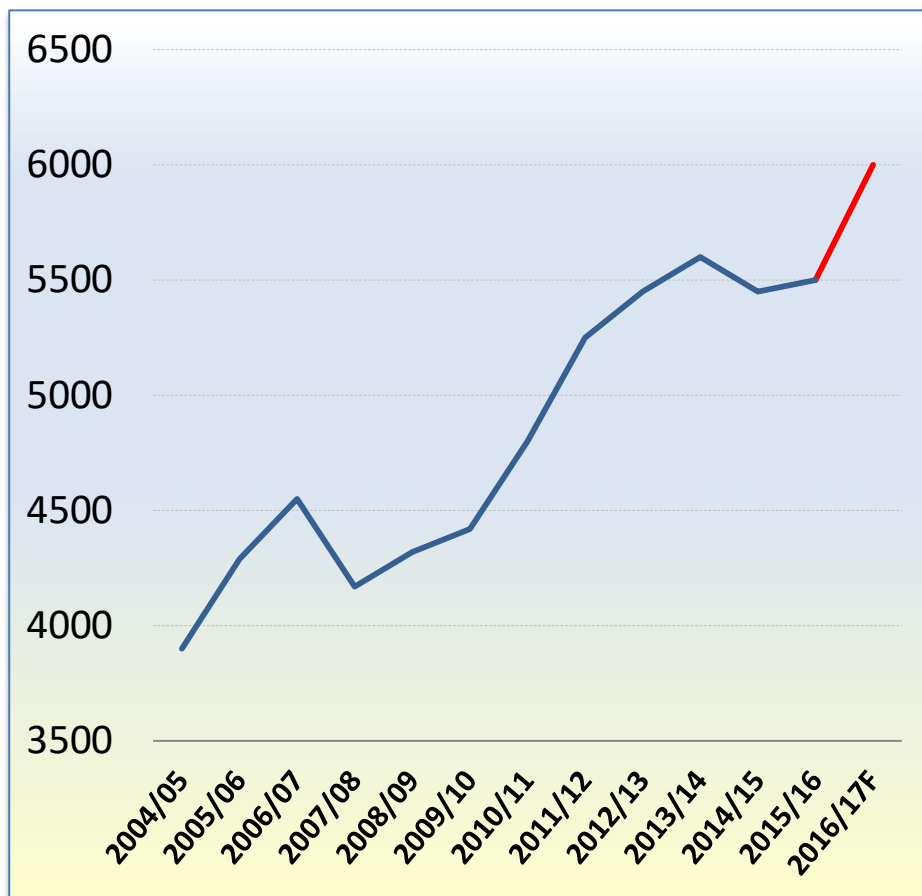
Експорт сої, тис.т

Переробка сої, тис.т

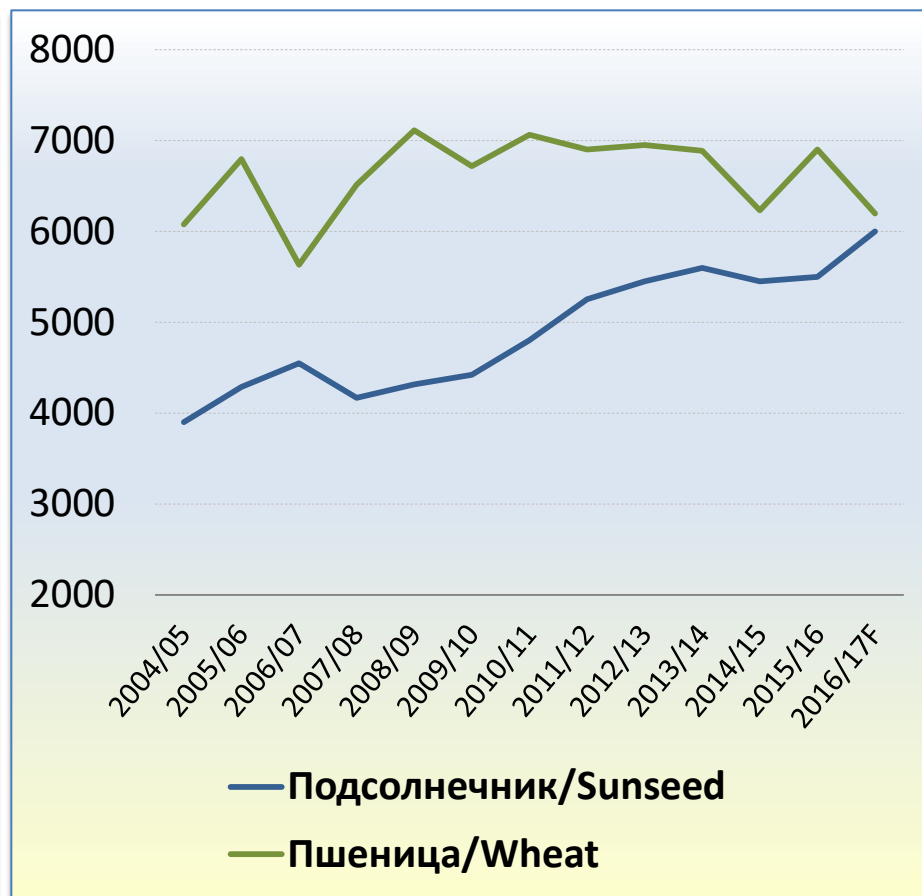

Тенденції аграрного ринку

Посіви соняшнику, тис.га

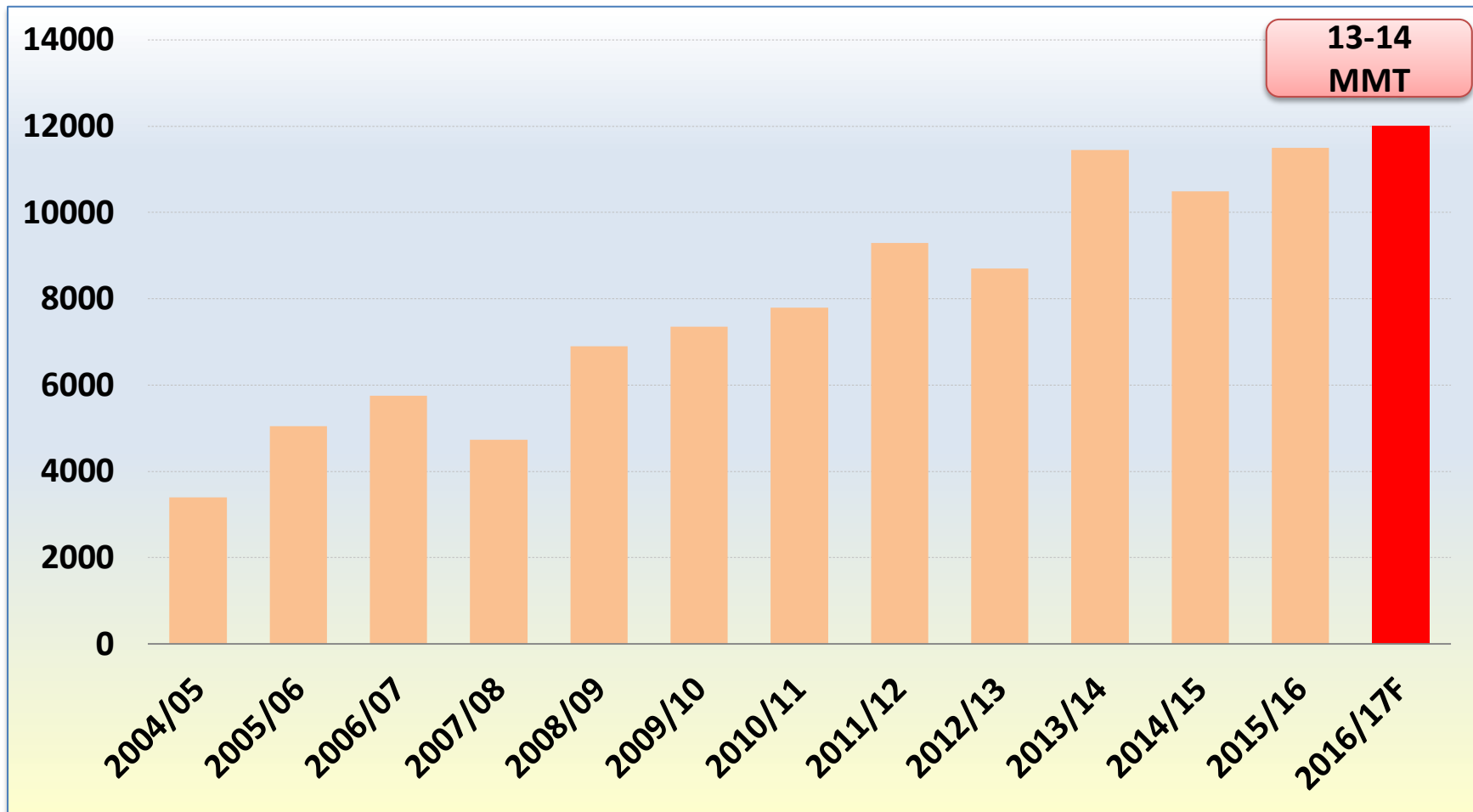

Посіви пшениці та соняшнику, тис.га

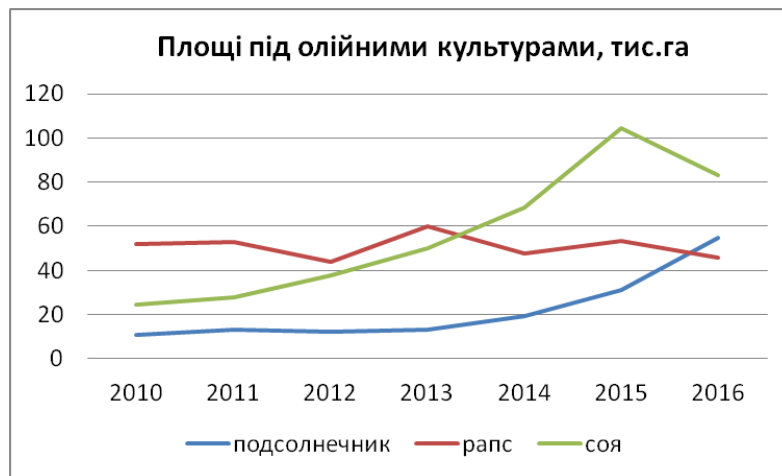
Тенденції аграрного ринку

Прогноз урожаю соняшнику, тис. т

Тенденції аграрного ринку

Тенденції виробництва олійних культур в Тернопільській області

❖ В силу природно-кліматичних умов виробництво олійних менш розвинуто, ніж в інших регіонах, однак зі зміною кліматичних умов ситуація змінюється.

❖ Значне зростання посівних площ, особливо сої. В період 2010-2015 рр. площі під соєю виросли в 4 рази до 103 тис га, площі під соняшником виросли в 5 разів до майже 60 тис .га, площі під ріпаком стабільні на рівні 48-53 тис.га.

❖ Використання районованих сортів

❖ Високий рівень урожайності: в 2015 році по соняшнику перевищує середні показники по Україні (2,08 т/га) на 12% - 2,33 т/га, а по ріпаку (2,31 т/га) на 23% - 2,84 т/га. По сої з огляду на погодні умови в 2015 році урожайність була нижчою на 11% - 1,47 т/га, хоча за добрих погодних умов зазвичай вища на 10%.

Тенденції аграрного ринку

Малопоширені культури

Потенційно цікаві культури:

- Нут
- Сочевиця
- Квасоля
- Льон кудряш
- Льон довгунець
- Гірчиця
- Коріандр
- Полба

Валютні надходження від експорт бобових культур в 2015 році склали близько 12 млн. долл США, до 2020 року прогнозується їх зростання до 70-100 млн. долл США

Малопоширені культури

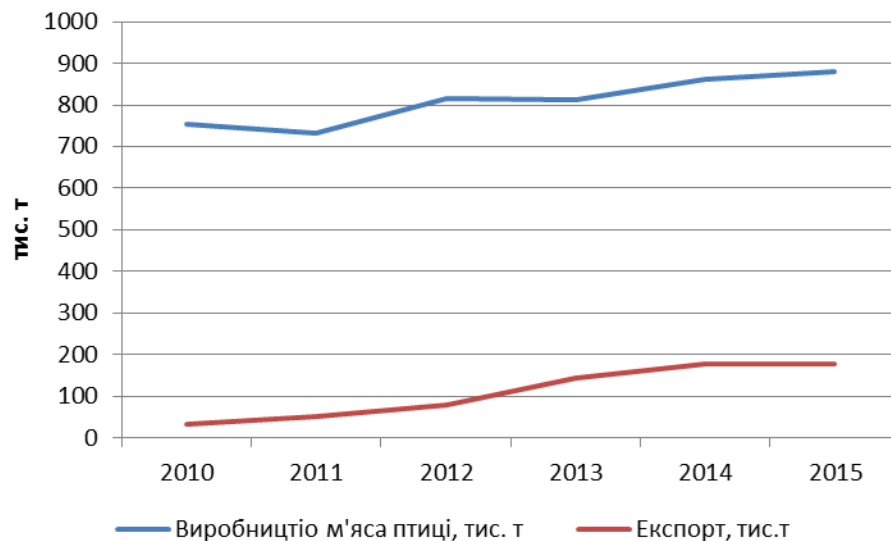
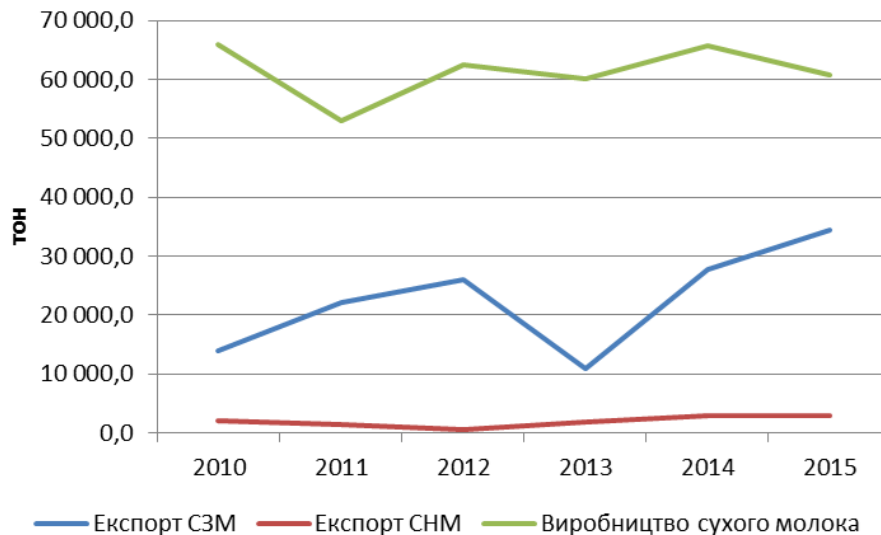
Прогноз посівних площ нуту, квасолі, сочевиця на 2016 – 2020 р.р. України.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Нут	30,0	40-45	50-70	75-90	95-105	100-125
Квасоля	33,8	38-42	45-30	55-60	65-70	75-85
Сочевиця	1,5	3-5	8-12	15-25	30-45	50-70
Всього	65,3	81-92	103-132	145-175	190-220	225-280

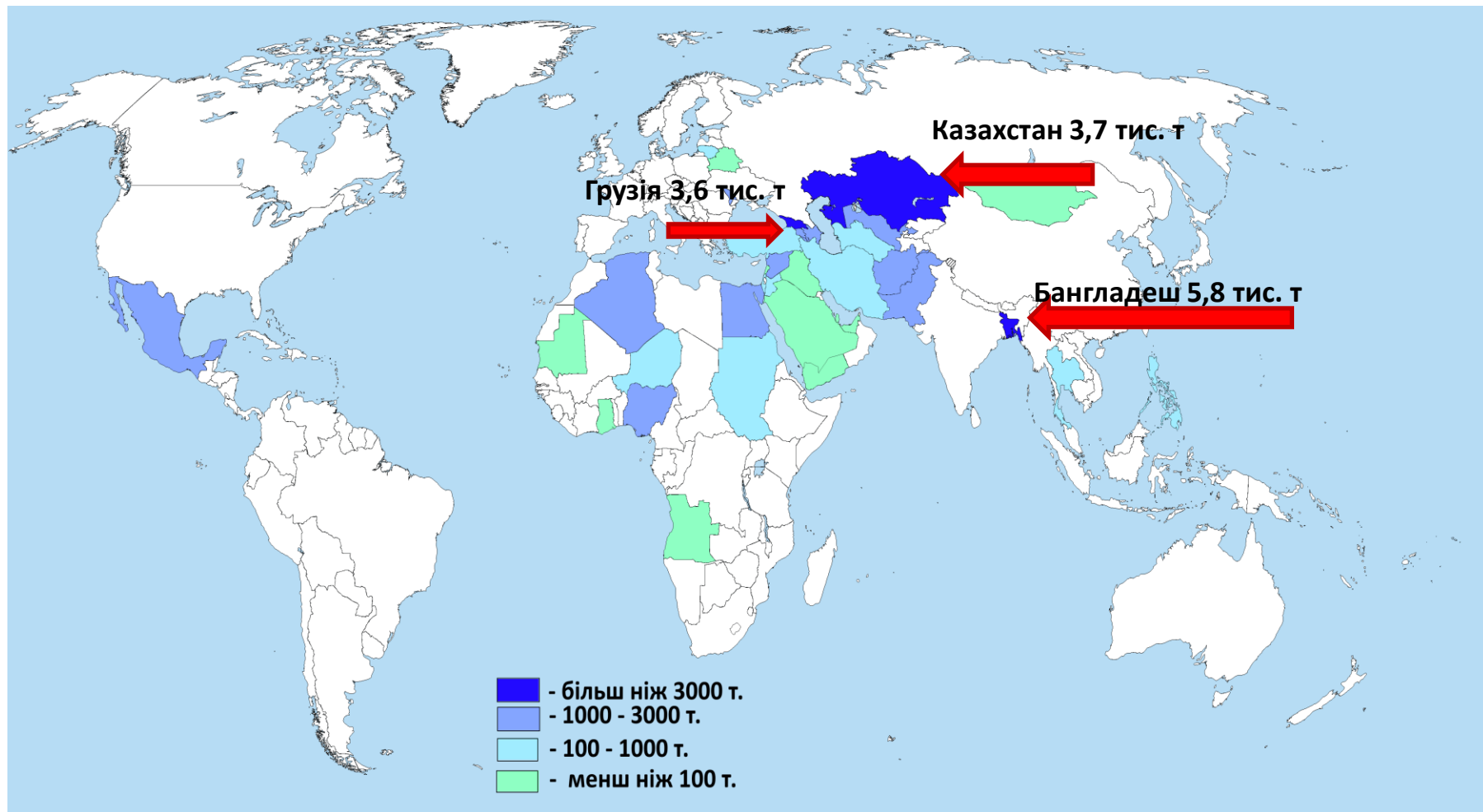
Економічні показники вирощування малопоширених культур

	Затрати на вирощування, грн/га	Середня врожайність, ц/га	Середня ціна, тис. грн/т	Дохід, тис. грн
Нут	6000	15	10,0-12,0	9,0-12,0
Квасоля	9500	15	15,0-25,0	13,0-28,0
Сочевиця	5400	10	20,0	14,6

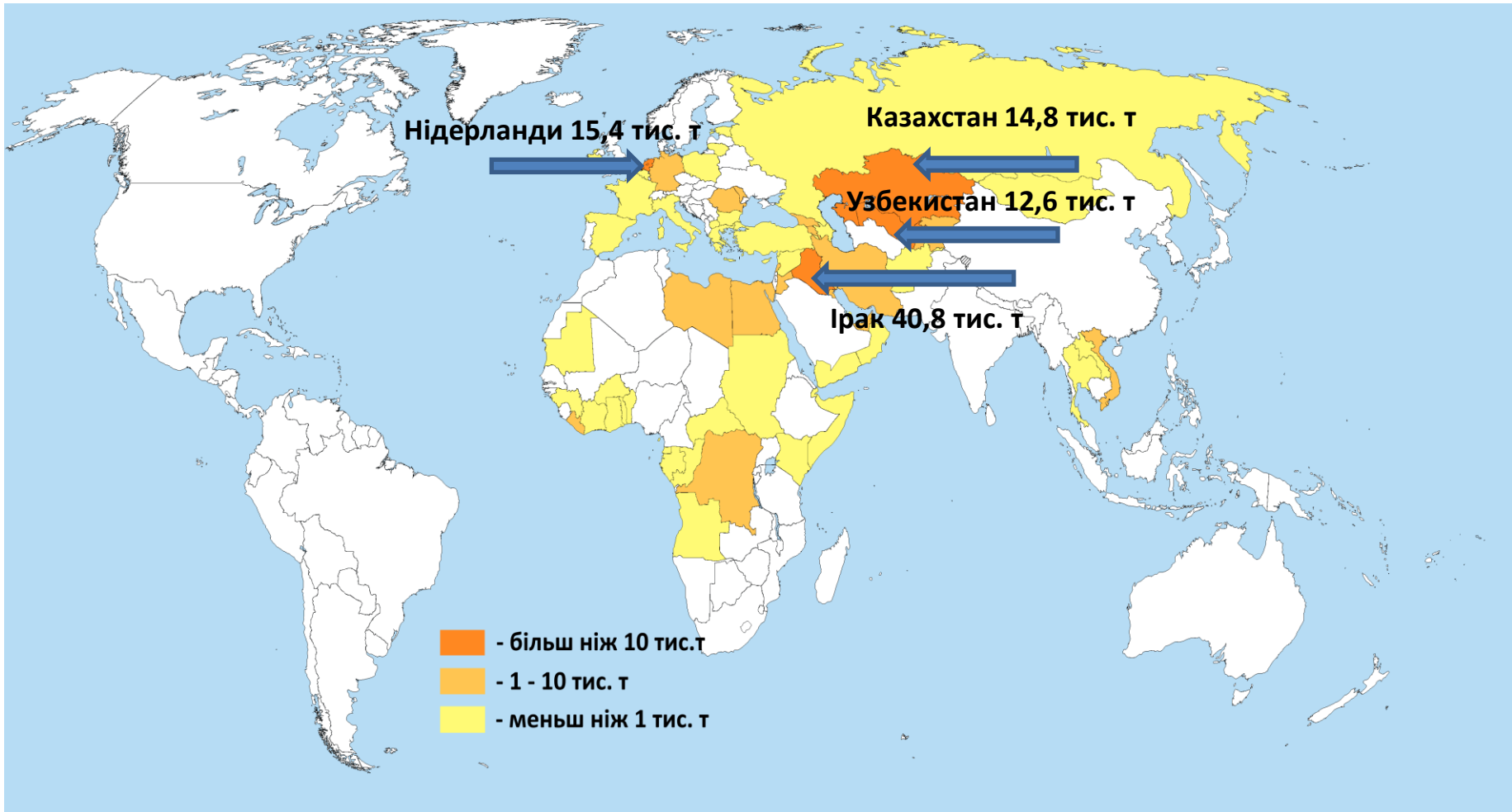
Тенденції м'ясомолочного ринку. Сухе молоко та м'ясо птиці

Географія експорту СОМ

Географія експорту м'яса птиці

Аграрна логістика

Удельный вес портов в перевалке зернових

Аграрна логістика

1. Напрямок «Шовковий шлях» направлений на поставку товарів в країни Азії в обхід Росії.
2. Напрямок Віа-Карпатія направлений на з'єднання портів Чорного та Середземного морів з портами Балтійського моря для розвитку транспортного сполучення в країнах Центрально-Східної Європи по осі «північ-південь».

Шлях зерна від поля до світового ринку: пшениця 2кл

Доставка авто

75 грн/т
3 дол/т

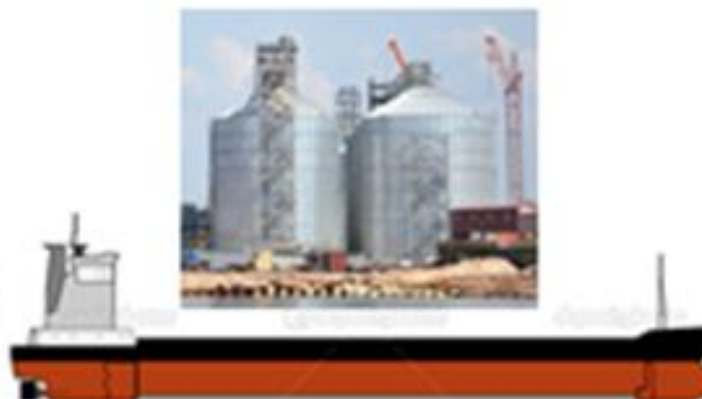
Зберігання та послуги елеватора

145 грн/т
5,5 дол/т

Перевезення вагонами, сертифікація, ТЕО

230 грн/т
9 дол/т

Перевалка в порту, погрузка на судно, страхівка та ін.

14 дол/т

167 дол/т

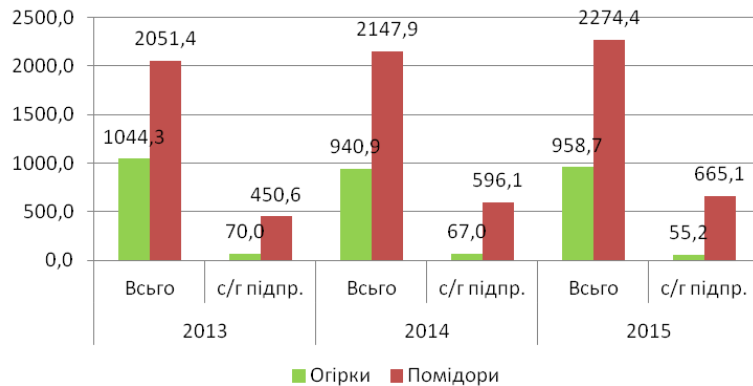

138 дол/т, або
3450 грн/т

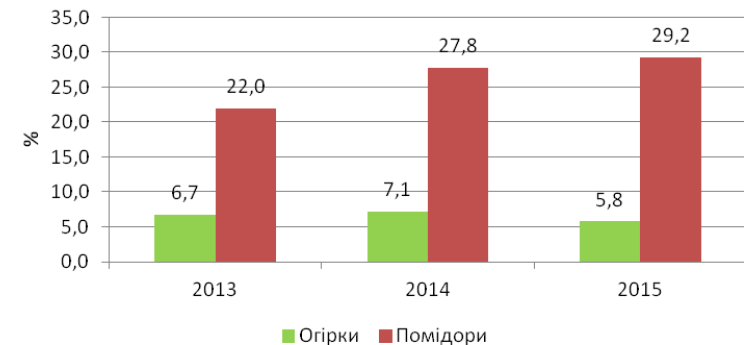
Закупівельні ціни – 4000-4200 грн/т EXW

Основні тенденції ринку овочів

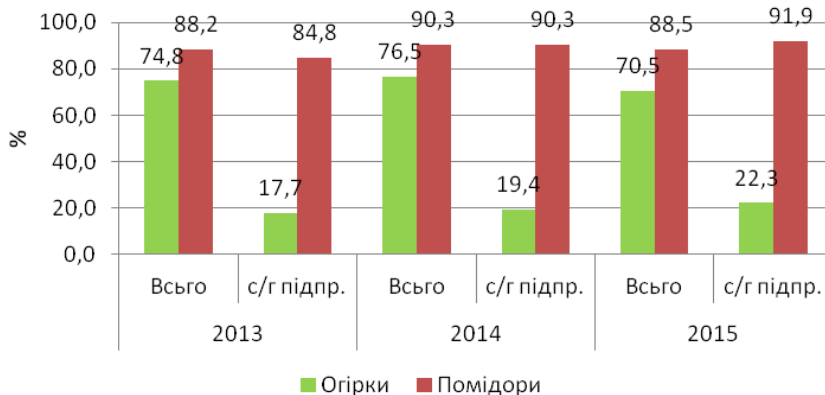
Виробництво овочів, тис. т

Частка сільгоспвиробників у виробництві овочів, %

Частка виробництва овочів у відкритому ґрунті, %

❖ Овочі реалізуються в основному у свіжому вигляді через різні канали реалізації на яких можливо швидко одержати готівку (ринки, посередники, виїзна торгівля та т.п.)

❖ Низька частка переробки овочевої сировини

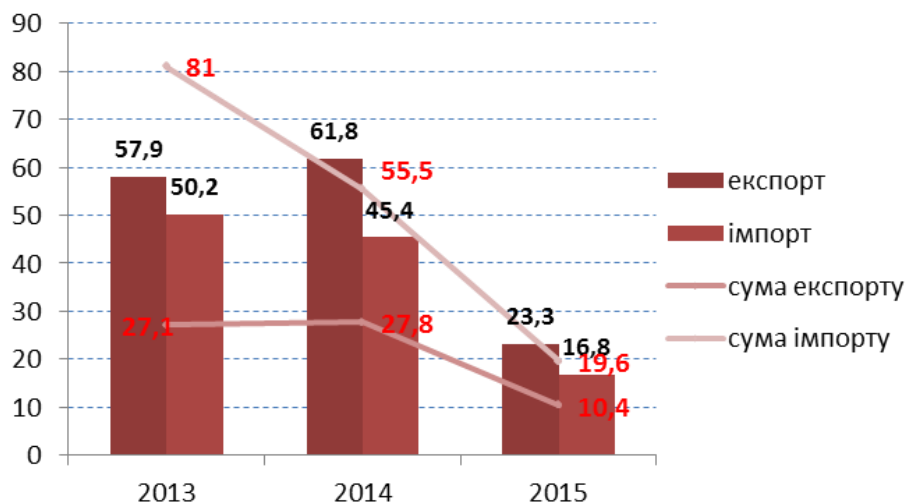
❖ Частка високоякісної сировини, яку забезпечує овочепродуктовий підкомплекс, становить лише 55% від загального виробництва, що послаблює пропозицію навіть на внутрішньому ринку та відкриває більші можливості для імпорту.

❖ Частка овочевої продукції, що закуплена у населення, становить до 43% від загальної кількості закупівель.

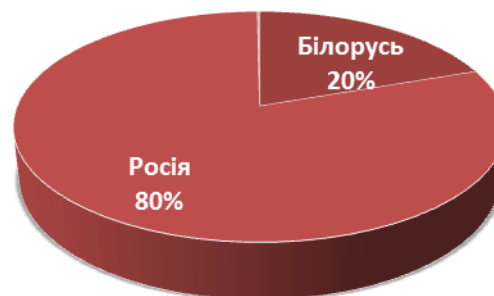
❖ Значна проблема збереження врожаю нестача овочесховищ

Основні тенденції ринку овочів

Динаміка ЗЕД: Помідори

2013

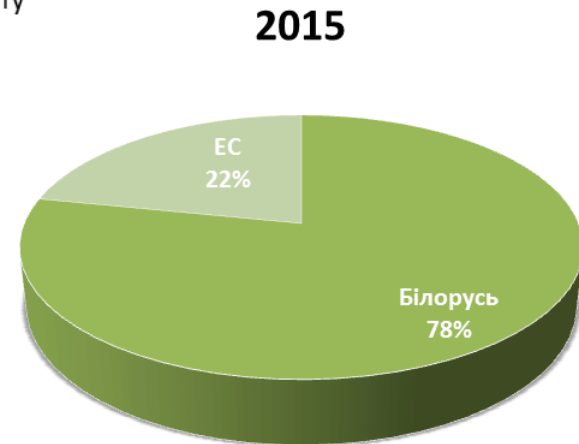
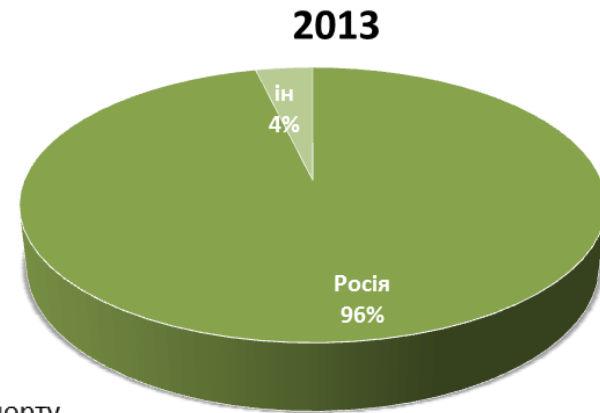
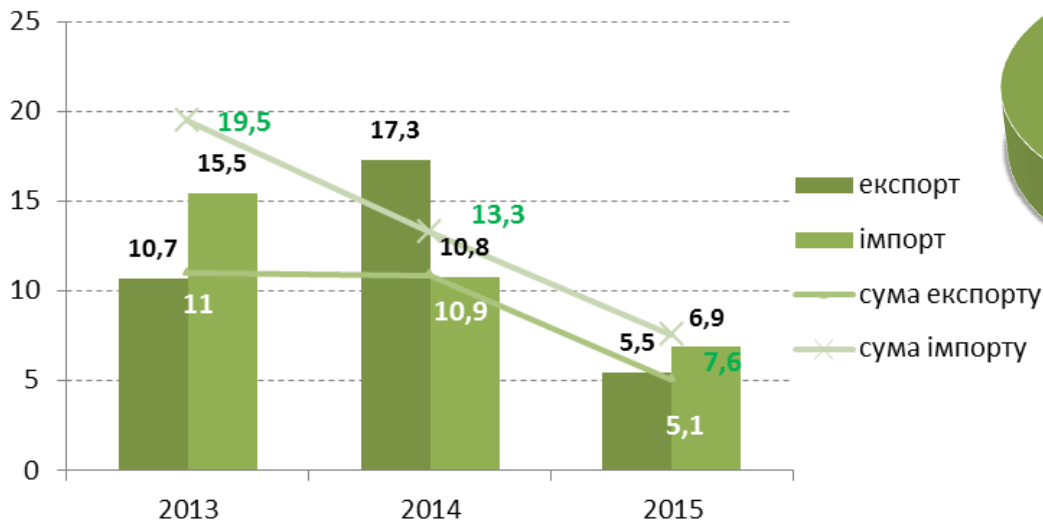
2015

Частка експорту в 2013 році складала 2,8% від виробництва, а в 2015 році - близько 1%.

Основні тенденції ринку овочів

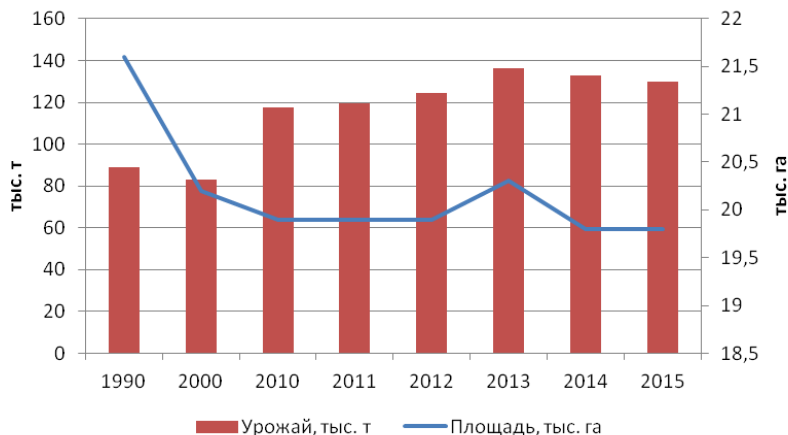
Динаміка ЗЕД: Огірки

Частка експорту в 2013 році складала 1% від загального виробництва, а в 2015 році – 0,6%.

Основні тенденції ринку ягід

Динамика виробництва ягід

С 2014 г. без данных по АР Крым и зоне АТО

Структура виробництва

- Ринок в стадії формування
- Прозорість ринку
- Спостерігається позитивний тренд виробництва ягід
- Зростання частки виробництва сільгоспідприємствами
- На ринку переважають традиційні ягідні культури
- Зростання частки малопоширених культур
- Ємність внутрішнього ринку близько 200 тис. т
- Внутрішнє споживання ягід оцінюється на рівні 4,2-4,7 кг/особа.

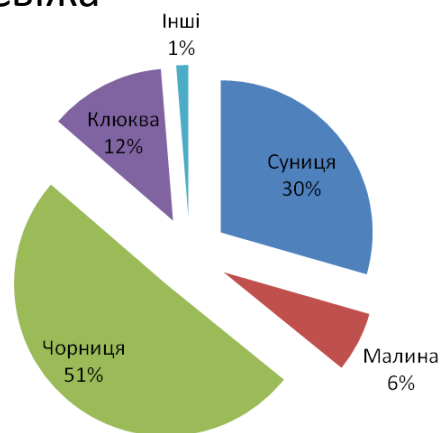
Основні тенденції ринку ягід

Зовнішня торгівля ягодами

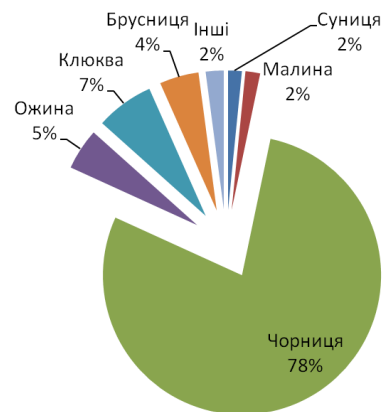
Експорт	2013		2014		2015		Імпорт	2013		2014		2015	
	тон	млн \$	тон	млн \$	тон	млн \$		тон	млн \$	тон	млн \$	тон	млн \$
Свіжа	0,6	1,3	0,6	1,1	1,3	3,0	Свіжа	1,1	2,9	0,6	1,4	0,2	0,4
Морожена	19,4	46,5	20,9	47,7	28,8	39,3	Морожена	5,8	8,3	4,1	5,1	3,4	3,8

Структура експорту ягід

Свіжа

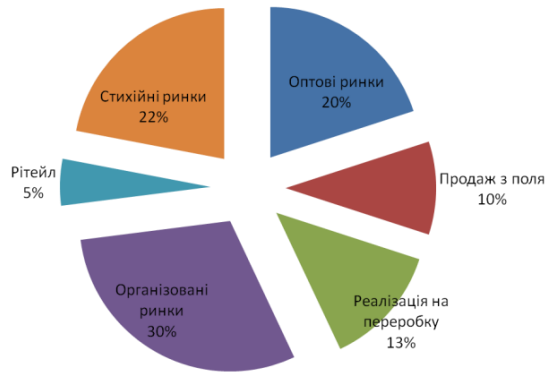
Морожена

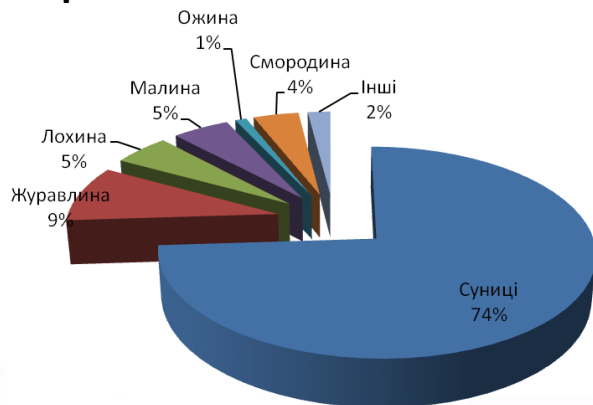
- Експорт складає близько 5-7% внутрішнього виробництва
- Зберігається переважання експорту мороженої продукції, включаючи дикорослі.
- Зростання експорту свіжих ягід

Тенденції внутрішнього ринку

Основні напрямки внутрішнього продажу

Структура продажу ягід в роздрібній торгівлі

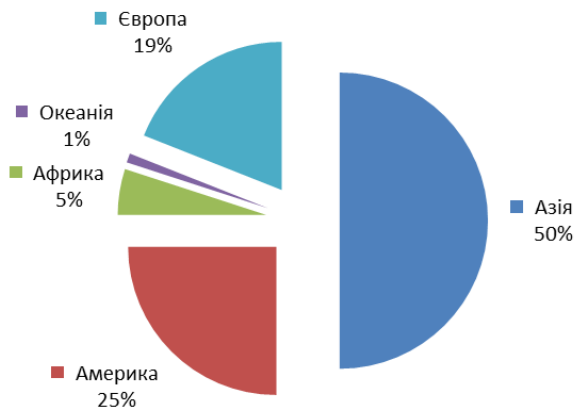

Основні тренди внутрішніх продаж

- Продукція реалізується в основному в свіжому вигляді
- Зростання сезону продажу за рахунок використання нових сортів
- Дефіцит потужностей для зберігання ягід збільшує ризик втрат та зменшує маржу
- Низький рівень промислової переробки
- Недостатній розвиток продажу через рітейл
- Основним напрямком збуту є ринки СНГ
- В структурі продажу через рітейл основу складає суниця
- Зростання частки продукції запакованої на полі

Виробництво полуниці та малини*

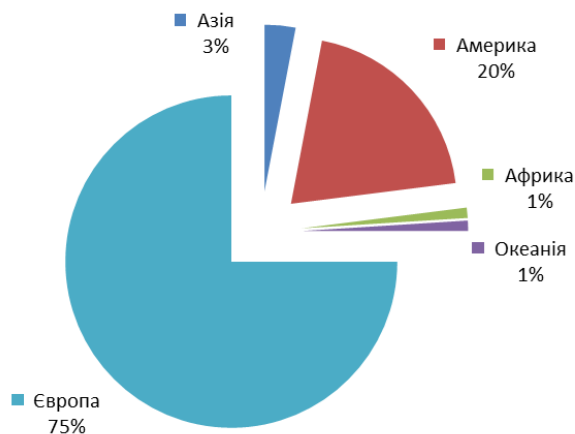
Світове виробництво полуниці

Найбільші виробники полуниці в ЄС

Світове виробництво малини

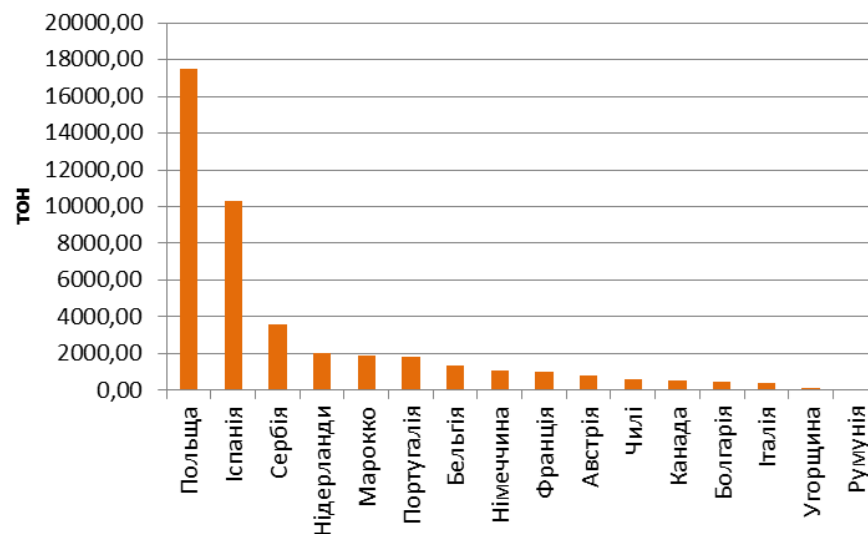
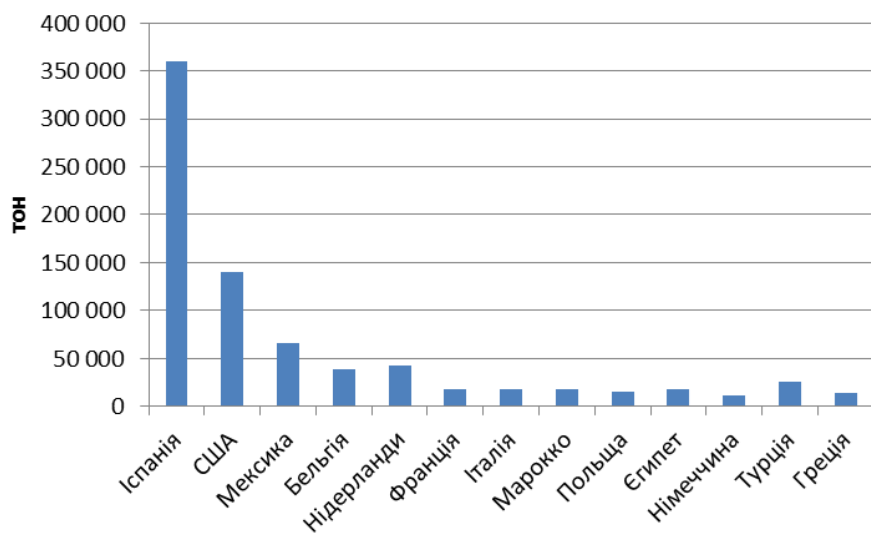
Найбільші виробники малини в ЄС

*FAO

ЕС: Експорт полуниці та малини

Найбільші експортери полуниці, 2014 * Найбільші експортери малини, 2014 *

*FAO

Особливості виходу на зовнішні ринки

- Необхідність знань специфіки ведення бізнесу в інших країнах ;
- Контроль якості виробництва компетентними органами країн-імпортерів;
- Необіідність отримання та регулярного підтвердження відповідних дозволів та сертифікатів на експорт від інших країн;
- Необхідність модифікувати продукцію відповідно до державного регулювання чи культурних переваг в інших країнах;
- Необхідність враховувати сезонність виробництва і поставок на ринок аналогічної продукції з інших країн
- Необхідність врахування споживчих вподобань в країнах-імпортерах

Ринкові ніші

- Вирощування унікального продукту
- Орієнтація на обмежену групу споживачів
- Переробка продукції власними силами включаючи охолодження/заморозку
- Покращення якості продукції шляхом передпродажної доробки (фасовка, сортировка, приваблива зручна упаковка і т.п.)
- Виробництво органічної продукції з фокусом на експорт
- Виробництво ранньої та супер-ранньої продукції з фокусом на експорт
- Створення впізнаваного регіонального бренду

Драйвери розвитку ринку

- Висока маржинальність;
- Інвестиційна привабливість;
- Високий потенціал для розвитку малого та середнього бізнесу в сільській місцевості;
- Можливість використання земель не придатних для крупнотоварного виробництва;
- Тенденції до здорового харчування;
- Продуктовий патріотизм;
- Потенціал експорту;
- Розвиток переробки.

Погляд в майбутнє

Про майбутнє треба думати не в замкнутому просторі, а знаходити оптимальне рішення координації розвитку ринку

... Конкуренти, звичайно, є!

Треба думати про ІНОВАЦІЇ у всіх аспектах! (Новий продукт, промислова координація, іноваційне бізнес-партнерство, кооперація і т.п ..)

Аналитические рыночные отчеты

Исследования аграрных рынков

Инвестиционный консалтинг

Анализ тенденций капитализации украинских агрохолдингов

Прогнозы урожая

**Балансы спроса и предложения зерновых и масличных
в странах Черноморского региона**

Статистика экспорта, импорта

Киев ул. Тимошенко, 29 В, офис 5

04205 Украина

Тел./факс +380 44 451 46 34 (многоканальный)

uac2015@ukragroconsult.org

www.blackseagrain.net

www.ukragroconsult.com